

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ
АМЕРИКИ. ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода”: BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BERgen 4-1016

THREE CENTS IN THE UNITED STATES FIVE CENTS ELSEWHERE
OF AMERICA.

Доносять Про Перемоги Аліантів На Всіх Фронтах -- Сенат Заявляється за Військовий Побір від 19-го Року

АМЕРИКАНСЬКІ СУБМАРИНИ НИЩАТЬ ЯПОНСЬКІ КОРАБЛІ

ВАШІНГТОН. — Комунікат флоту подає, що американські субмарини знищили на Північному Тихому океані японський транспортний корабель та правдоподібно один нісичівник. Комунікат не подає подробиць щодо місця, де затоплено ці кораблі, ані теж, як відбувся сам напад. Але це перші американські перемоги, dokonані підводними човнами від часу, як повстала війна з Японією. Не знати також, чи ці звідомлення відносяться до тих самих перемог, про які згадував перед двома днями адмірал Томас Гарт, командант Азійської флотії. Мабуть це проти діяння тих американських субмарин японський уряд видав був пересторогу в Токіо, щоб японські кораблі малися на осторожності. Японці твердили, що понад 20 американських субмаринів оточили японські острови.

СЕНАТ ОБНИЖУЄ ПОБОРОВИЙ ВІК ДО 19 ЛІТ

ВАШІНГТОН. — Сенат по довшій дискусії ухвалив закон, на основі якого всі чоловіки у віці між 19 і 44 роком життя виключно мають відбувати військову службу. Законопроект відіслано до палати послів, яка перед двома днями ухвалила, щоб до військової служби брали щойно від 21 року життя. Президент Рузвельт та ген. Маршал, шеф штабу армії, як і раніше й інші вищі достойники адміністрації, домагалися, щоб почати побір від 19 року життя. Рівночасно секретар війни Г. Стімсон заявив, що вкоротці буде замінено літню добровольців до армії, яка тепер буде доповнюватися на основі загальної обов'язку військової служби.

ПІДПИСАНО УМОВУ З ФРАНЦУЗЬКОЮ КОЛЬОНІЄЮ

ВАШІНГТОН. — Між урядом Злучених Держав Америки й французькою кольонією Мартинікою, що лежить при північних берегах Полудневої Америки, підписано умову, на основі якої кольонія задержить далі свою нейтральність. Американський уряд обіцяв, що буде далі вдержувати торговельні зв'язки з кольонією та іншими французькими посілостями на західній півкулі, та зате адміністрація тих кольоній, мусить зобов'язатися, що вона не приступить до жадної воєнної коаліції, зверненої проти Америки.

АМЕРИКАНЦІ В ТОКІО БЕЗПЕЧНІ

ВАШІНГТОН. — Департамент стейту подає що американці, яких американсько-японська війна захопила в Японії, а головню цілий персонал амбасад в Токіо, живуть безпечно та мають поживи подостатком. Це звідомлення з Токіо переслано за посередництвом швейцарського уряду, який перебрав на себе заступництво американських інтересів у всіх тих державах, що знаходяться у війні з Америкою.

МЕКСИКО БЛИЗЬКО ВІЙНИ З ТОТАЛІТАРНИМИ ДЕРЖАВАМИ

НЬЮ ЙОРК. — Мігель Алеман, міністер внутрішніх справ Мексики, заявив, що Мексика є у воєнному стані та може формально виповісти війну Німеччині, Італії й Японії, якщо конференція американських держав, що назначена на 15 січня 1942 р. в Ріо де Жеңейро, постановить повести таку політику. Сенатор Алеман твердив, що Мексика вже зірвало дипломатичні зв'язки з тоталітарними державами, заморожило їх фонди, а всі горожани тих держав є під контролею.

ПРОПАВ ЛІТАК З ГЕНЕРАЛОМ ТА 7 СТАРШИНАМИ

ВАШІНГТОН. — Повідомляють, що від 6 днів ніхто не знає де подівся літак, в якому їхав ген. Герберт А. Дарг, командант першого повітряного корпусу в Мітчел Філд, Л. Ай. та сімох інших старшин. Здогадуються, що він мав план літати на Гавайські острови для скріплення тамочної команди. Згадані військові відітали з Мітчел Філда на захід.

КАТОЛИЦЬКІ ДОСТОЙНИКИ КАЖУТЬ, ЩО АМЕРИКА ВОЮЄ ЗА ПРАВА ЛЮДИНИ

ШКАГО (Іл.). — Вищі американські католицькі достойники, призначені для студіювання воєнних цілей, заявили, що Америка бореться за мир, та що її перемога не буде триумфом сили, а благословенням для цілого світа. В заяві кажеться далі, що „серед воєнних хмар ми мусимо відрізнити мир, який є нашим надхненням та нашою силою”. Сказано, ясно, кажуть достойники, що ми воюємо за права людини та безпеку нашої свободи.

АРЕШТОВАНО ВІДОМУ ЛЕТУНКУ ЛАВРУ ІНГАЛС

ВАШІНГТОН. — Агенти ФБІ арештували Лавру Інгалс, відому летунку, під замітом, що вона вела розвідку на користь Німеччини та за це побирає гроші від німецького уряду. Хоч вона призналася, що вела таку розвідку, проте заперечила начеб то вона робила це з припорушення німецького уряду, а твердила, що це була „проти-шпіонажа”. Тому, що вона не могла зложити \$7,500 кавші, мусить оставати в тюрмі аж до переслухання, яке назначено на 26 грудня ц. р. Вона походить з німецького роду.

ЯПОНСЬКИЙ НАПАД НА ОСТРОВ ПАНАЙ І ІНШІ НА ФІЛІПІНАХ

МАНІЛЯ (Філіппіни). — Понад 30 японських літаків атакували пристань Ілоіло, що лежить на південній частині острова Панай. Комунікат подає, що рейд спричинив жертви серед цивільного населення та матеріальні шкоди. Рівночасно японські літаки нищили околицю Манілі, бомбардуючи Ніколас Філд та Заблан Філд. Тут також не було більших жертв.

ФІЛІПІНСЬКА АРМІЯ ПІДПОРЯДКОВАНА АМЕРИКАНСЬКІЙ

МАНІЛЯ. — Цілу філіппінську армію підпорядковано американській армії, яка стоїть під командою ген. Фогласа МекАртура. Рівночасно заряджено мобілізацію резерви, яка значно скріпить становище американських сил на островах. Президент Філіппінів, Мануел Квезон, заявив в радіовій промові до народу, що японський наїздник здержаний на місці, та що спільними силами філіппінців й американців проженуть японців з островів.

ГЕРОЙСЬКІ ПОДВИГИ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ

МАНІЛЯ. — За кілька днів війни американське летунство вкрилося славою завдяки відвазі та очайдушності американських летунів. До перших героїв належить сотник Колин Келі, мол., який згинув, але перед тим знищив японський танкер „Гаруна”. Поручник С. Г. Мерет та його товариші знищили підпалом два японські кораблі; поручник Джек Дейл знищив ворожі човна з військом на острові Лузон; пор. Дж. Г. Мур зістрілив кілька японських літаків; пор. Бойд Вагнер зістрілив 5 літаків, а крім того знищив кілька на землі.

ВІДСТУП НІМЕЦЬКИХ ВІЙСЬК ЗПІД МОСКВИ

Американські журналісти, удавшись на советсько-німецький фронт, звідки описують про відступ німецьких військ зпід Москви. Німецька армія ослаблена, в багатьох випадках цілком розбита, вимерзла і виголоділа. День і ніч вона відступає широкими і спаленими советськими територіями. Її на північ постійно наступає советська кавалерія. Раз-у-раз німці мусять з нею зводити боротьбу і від неї відбиватися. Німці відступають в напрямку Орла, Вязми і Ржева. Советський напір чимраз більше змагається.

РОЗГРОМ НІМЕЦЬКО-ІТАЛІЙСЬКИХ ВІЙСЬК У ЛІБІ

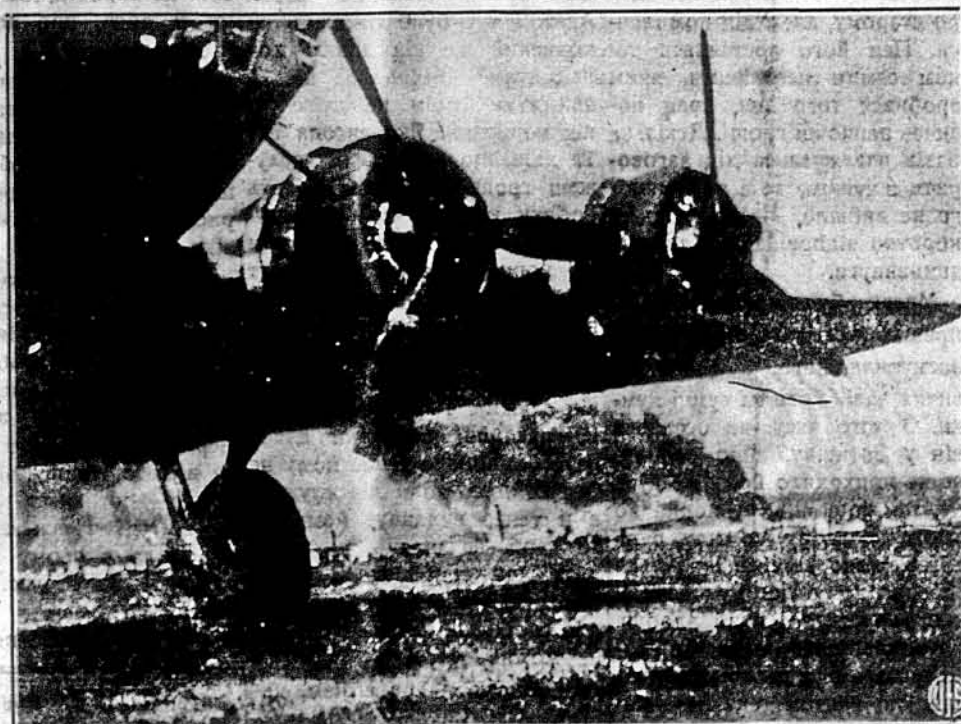
В ЛІБІ німецько-італійські війська є в цілковитому відступі. За один день, не звертаючи уваги на холод і слоту, британські війська зробили 30 миль вперед. Битву біля Ель Газалі німці цілковито програли. Кілька разів німці ставили опір британцям, але кожний раз їх розбито. Тепер німці втікають в напрямку Дерни, а британці постійно за ними наступають. Одна британська частина розпочала широко закроену акцію, щоб цілковито відтяти головні німецько-італійські сили в ЛІБІ. Деякі британські мілітарні кола є такого переконання, що німці будуть всіма способами обороняти північної Африки і будуть далі посиляти туди скріплення, не звертаючи уваги на втрати на морі. Після вської правдоподібності німці тепер перенесуть частину своєї повітряної флотії з советського фронту на лібійський.

ЛЕТУНСЬКИЙ НАЇЗД НА БРЕСТ

Британська повітряна сила знов наїхала на морську базу Брест і бомбардувала стоячі там два німецькі кораблі, Гвайзенав і Шарнгорст. Ті кораблі стоять там вже від довгого часу. Вони вже попередньо зазнали тяжких бомбових ушкоджень. Британці припускали, що ті ушкодження німці вже майже направили, тому треба було щераз ті кораблі бомбардувати. При тім британці втратили п'ять бомбовиків.

ЯПОНЦІ ГОВОРЯТЬ, ЩО СТАНУЛИ НОГОЮ В ГОН КОНГ

Японські звідомлення говорять, що їхня армія висадила відділ свого війська на острові Гон Конг, де є головна британська морська база. Японські сили стараються вдержати цю позицію і висадити там більше війська.

ЛЕТНИЩЕ В ОГНІ. — На летничому майдані Гікема на Гаваї горять гангари й бомбовики, загарнені японським нападом на Гаваї в неділю, 7 грудня. Світлинку знято попід крила американського військового літака, що вийшов з нападу неушкоджений. Японці втратили там 41 літаків.

ТВОРЕННЯ ОДНОГО АЛІАНТСЬКОГО ВОЄННОГО ШТАБУ

ЛОНДОН. — Мілітарні і політичні експерти різних країв з аліантського табору переговорюють тепер в Лондоні в цілі створення одного спільного воєнного штабу, який керував би цілою війною на всіх світових фронтах і координував їх до одної цілі — до перемоги над ворогом. Той штаб брав би під увагу не лиш загальну воєнну стратегію, але також всі економічні ресурси, промислові можливості, комунікацію, і т. п. Осідок того штабу, як подають добре поінформовані кола, був би у Вашингтоні. Там зіхалися всі мілітарні знавці Британії, Советів, Китаю, Америки та їхніх союзників і разом виробляли ті плани. В тому дусі в англійським парламенті зробив заяву міністер Атлі, який сказав, що саме тепер вироблюються плани в цілі створення одної аліантської команди.

МУСОЛІНІ НАКЛИКАЄ ІТАЛІЙСЬКИХ ЖІНОК ДО НЕНАВИСТІ.

БЕРН. — Італійський диктатор Беніто Мусоліні виголосив промову до італійських матерей, та говорив їм, щоб вони з цілою душою ненавиділи ворога. Підчас війни, говорив він, цілком інша мораль приходить у гру і та мораль велить ненавидіти ворога цілим серцем. Стара мораль в війні не потрібна, навіть дошкульна, тому треба її визбутися. Він далі говорив, що та війна буде дуже тяжка і довга. Бо від неї залежить дальша доля цілого світу. В тій війні, говорив Мусоліні, безпосередно чи посередно є заангажовані два біліони людей.

ПОЛЯКИ БУДУТЬ ТВОРИТИ В АМЕРИЦІ ЛЕГІОН.

ЛОНДОН. — Польські урядові кола в Лондоні говорять, що між польським урядом і американським амбасадором в Лондоні ведуться переговори, щоб створити в Америці при американській армії польський легіон. Той легіон складався б з поляків, польських громадян. До нього не могли б входити американські громадяни польського походження. Переговори, говорять польські кола, є успішні і той план вже вкоротці буде виконаний.

СОВЕТИ ЗНОВ АРЕШТУВАЛИ ДВОХ ЖИДІВСЬКИХ ПРОВІДНИКІВ.

ЛОНДОН. — Польські урядові кола в Лондоні дістали з Куйбишева, Совети, вістку, що советські влади, які були на короткий час випустили з концентраційних таборів чільних провідників жидівсько-польської організації „Бунду”, Г. Ерліха і В. Альтера, тепер їх знов арештували. Згадана організація, як і їх провідники, є соціалістичних переконань. Советські влади арештували їх були перший раз в 1939 р., як захопили західно-українські землі. Польський уряд робив старання, щоб їх випустити, але без успіху.

ПОЛЬСЬКА АРМІЯ В СОВЕТАХ.

ТЕГЕРАН. — Польський преміер Сікорські, що саме повертає з Куйбишева, де бачився з Сталіном, заявив, що в Советах випущено всіх польських полонених воєнків і з них тепер повстала сильна польська армія. Вона матиме чимало дивізій. Та армія буде боротися на советським фронті, але деякі її частини, головню летунської, будуть перенесені до Лондону, або до ЛІБІ.

АЛІАНТИ ОКУПУВАЛИ ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ ОСТРОВ ТІМОР

ЛОНДОН. — Голландські й австралійські війська окупували португальський остров Тімор, що положений на кілька сот миль на північ від Австралії. Португальський уряд запропонував проти того, але аліанти заявили, що кінечню було окупувати цей остров, бо японці планували його захопити і зробити на ньому субмаринної бази. Та окупація, заявили аліанти, лише хвилива і цивільна влада далі буде залишатися в португальських руках. В лондонських колах є такого переконання, що Португалія через те не піде до війни з аліантами. Колиб знов Німеччина за те хотіла вдарити на Португалію, то тепер на французько-еспанській границі вона має лиш дві дивізії війська. А це замало, щоб розбити наперед еспанські сили, а опісля вдарити на Португалію.

АВСТРАЛІЯ ЗАНЕПОКОЄНА МАЛЯЄО.

МЕЛБОРН (Австралія). — Австралійська публична опінія занепокоєна тим, що діється в Малаї. Поступ японської армії вказує, що британські сили не були такі, як це собі австралійці уявляли. Австралійці думали, що ті сили такі великі, що Малаї нічого не грозить.

Японці за десять днів посунулися в Малаї на сто миль наперед. Вони не звертають на свої великі жертви і з фанатизмом виконують прикази свого штабу. Хоч цей поступ значний, проте він вказує, що японці натрапляють з боку британців на великий опір. До Сингапуру ще поперех 300 миль і японцям ще прийдеться звести не одну велику битву, заки вони дістануться під саму браму Сингапуру.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.,
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед
випуском числа, в котрім оголошується хоча б одне оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Незалежність Льокая

Італійська (очевидно державна) пресова служба сповіщає, що ще одна держава виповіла війну Злученим Державам: Альбанія. Виповіщення війни такою країною, що має коло мільона душ населення, на низькому ступні культурного, промислового й мілітарного розвитку, очевидно представляє для держави тої величини, що Злучені Держави, хіба стільки небезпеки, що вколення шпилькою для воюючої. Все таки це виповідження є важним з інших зглядів, як незвичайно повчаюча ілюстрація фантастичних викривлень природних тенденцій європейських народів у теперішні часи.

Факт є фактом, що Альбанія й альбанці мають в Америці й американцях таких приятелів, яких рівних вони не мали. Помагали їм, або вдавали, що помагали різні держави: Австрія, Італія, Сербія, Болгарія, Росія й інші. То всі ці держави, що давали їм якунебудь поміч, давали їм її з себелюбних вирахунків. Одні хотіли мати там культурні впливи; інші торговельні, ще інші династичні. Кожний помішник там дик собі свою печенню. Одинокі Америка давала свою поміч найбільше безінтересовно. Не мала в Альбанії династичних інтересів, бо вона не має династії. Не могла мати в Альбанії, бідній, нерозвиненій економічних інтересів велика, розвинена, багата Америка. Не вмішана в європейську політику, не мала навіть політичних інтересів.

А поміч давала велику. Удержувала школи. Підпомагала встановам для боротьби проти малярії. Вчила гірських хлопців ремесла, дівчат шпитального доглядання. За це все не жадала нічого. Не то процент, але й звороту виложеного капіталу. Посередно це було поважною допомогою для вдержання політичної незалежності країни.

Край цій політичній незалежності Альбанії поклав італійський диктатор Мусоліні. Вся американська публічна опінія тоді співчувала народів, що впав жертвою імперіалістичної жадоби цього першого європейського опришка. І ось тепер та Альбанія, що стільки завдячує Америці, підносить свій слабкий голос коваючої незалежності, щоб, так сказатиб, дати копняк здихаючого ослика своєму найбільшому добродієві в світі.

Очевидно, Америка не дасться здурити цим „виповідженням“. Америка знає, що не альбанці це говорять. Америка знає, що тут говорить нібито по альбанськи її „бос“, її окупант, той самий, що знищив альбанську незалежність. На хвилю повертає ту незалежність, щоб завдати удар ножем у плечі своїйому добродієві, старим звичаєм римського скритовбивника. Америка не дурить себе, що це говорить Альбанія: це говорять тільки ті льокайські люди, що за охляпи зо стола окупантів готові заявляти в імені альбанців усе те, що їм скажуть пани заявляти.

Для широкого світу в цьому виповідженні війни є велика лекція про те, як мітко треба відріжнати справжню державну незалежність від фіктивної незалежності, створеної сильнішими в інтересі сильніших.

**І МИ МОЖЕМО ПОМОГТИ
ВИГРАТИ ВІЙНУ**

(З Канади для „Свободи“)

Перший раз в історії доводилося американцям воювати проти азійського народу — проти ніпонців. Та для українців воювати проти азійських народів та племен — то вже традиційна привичка. Цілими століттями українці воювали проти навали азійських орд з Середньої Азії. А проти ніпонців воювали вже раз, як воюя російської армії, в 1904 і 1905 роках: і навчилися вони, що у війні ніпонців не можна легковажити. З ними потрібно числитися як з фанатично-важкими воюями. Тому, щоб допомогти Ніпону перемогти, потрібно й американцям, канадійцям, австралійцям, британцям та голандцям теж битися із великою посватою та захватом.

Ніпон, хоч і відважний, та подібний до Ахіля. І він має свою „Ахілеву п'яту“. Дійсний Ніпон — це група островів, які можна оточити сильною флотом і заблокувати. А такої блокади Ніпон не міг би видержати, бож хоч самий Ніпон і має стільки своєї власної території, як її мала Польща з 1939 року, то тільки щось трохи більше як четвертина його землі надається під рілліну управу. Решта — то гірські пущі. І на такі маленькі простори урожайної землі живе понад 72 мільйони населення. Від блокади прийшлоб там до голоду.

Ну, та чи потрібно Ніпону заблокувати, тобто самі острови, що становлять Ніпон? Ще є лекший спосіб дібратися до „Ахілевої п'яти“ Ніпону. Ніпон не має своєї власної газоліни. А щоб дібратися до джерел газоліни, потрібно здобути від Голландії острови Східної Індії, бо там є газоліна, гума, цина, та багато інших цінних мінералів. Та не тільки потрібно здобути Східну Індію. Ніпон мусів би й удержувати в безпеці свою довгу морську дорогу до джерел газоліни в Східних Індіях.

І власне брак газоліни й далека дорога морем до джерел газоліни на островах голандських Східних Індій — є „Ахілевою п'ятою“ Ніпону.

І колиб вдалося спільними силами Злучених Держав, Британії, Канади, Австралії та Голландської Східної Індії успішно загородити флотом й літаками дорогу з Ніпону до Східних Індій, то згодом майже ціла воєнна машина ніпона мусілаб спинитися через „голод“ на газоліну.

Має Ніпон і друге дуже бо-

люче місце. А це Владивосток. Звідти тільки сім сот миль літаками до самої столиці Ніпону — до Токію. І колиб Совети мали велику летунську силу у Владивостокі, то моглиб завдати Ніпонуво болочі удари. Та коли поглянемо на малу Далекую Сходу, то Владивосток мав би дуже велике значіння як летунська база для летунських наїздів на Ніпон, колиб не було ніпонців у Манчжукі. Тому і коли візьмемо під увагу близькість до Ніпону Владивостоку, то таки дійсною „Ахілевою п'ятою“ Ніпону — залишається — газоліна. Ходить про те, щоб Ніпон вичерпався із тих засобів газоліни, що тепер має, і щоб не міг вже більше її дістати.

Як бачимо, то хоч Ніпон і має сильну воєнну машину, то має також і свої дуже слабкі сторони. Значить: Ніпон не представляє ніякої непереможної сили. І так нам всім, канадійцям й американцям, потрібно глядіти на війну з Ніпоном. Мовляв, ми знаємо, що навіть і череплаха має свою тверду шкаралупу зверху, але й має такі місця зо споду, крізь які можна її легко вбити. Таке саме й з Ніпоном.

Та ми можемо помогти Америці перемогти Ніпон та його союзників найбільше тим, коли постарасомся між американцями якнайшорше роздмухати до білого жару ентузіазм до війни, і то не дитячий ентузіазм, що соломиною воїном може спалахнути й потахнути, але такий ентузіазм, що то повстає, коли війна йде про велику справу і з розумінням, що ворог не такий, щоб його можна легковажити. На захват воєнний ворога потрібно нам, канадійцям й американцям, відповісти ще палкішим захватом.

О. Івах, Вінніпег.

ВПІСУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ І В
ТАКІЯ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧИТИ
ЇХ БУДУЧИНУ.

**Ще До Справи Українського Прапора
Та Українського Гербу**

Після появи моєї статті у „Свободі“ на тему українського прапора та українського гербу дістав я кілька листів від американсько-українських громадян з різними запитаннями на ту тему. І це спонукує мене ще докинути пару слів до тої справи. Роблю це з тим більшою приємністю, що запитання тримані в культурній тоні та походять від американців української крові та родючих вже на тій землі, отже від молоді.

Щодо прапора та гербу запитувачі бажалиб знати значіння жовтої та синьої краски, та значіння тризуба. Такий запит з боку молоді, вихованої в Америці, зовсім зрозумілий. В американських школах учать дуже докладно, яке значіння має кожна краса, поля, зірки на американському прапорі. Тому, очевидно, молоді бажалиб мати таке саме вияснення красок і уклад українського прапора.

На вступі заявляю, що не можна дати такого докладного вияснення про прапори європейських держав як про американський прапор. Чому? Тому, що американський прапор постав в часі американської революції з кінця 18-го століття. Знаємо його авторку. Знаємо, як він доповнявся на протяг 19-го століття.

Інакше з прапорами та національними знаменами старих, європейських націй. Тільки про деякі можна щось певного сказати; прапори і герби більшості європейських народів розвивалися з давнього середньовіччя. В часі бездержавного життя вигляд прапора був неусталений, аж при повстанні народу до державного життя усталювано прапор, що мав стару традицію в народі.

Таке саме є з українським прапором і гербом. Всякі пояснення, то тільки припущення, здогади, а остаточно усталену форму український прапор та державне знамя дістали аж в часі відродженої української держави, в р. 1917—1920. Річ природна, що постанови української влади є міродайні в тій справі.

Популярно-виясняють у нас, що жовта краса означає пшеничні поля, а синя небо. Та це обяснення є дуже зматеріалізоване. У всіх прапорах світа краски мають значіння символічне, переносне на означення якоїсь душевної прикмети. На всіх прапорах світа найчастіше повторюються в різних укладах краски біла, червона, синія; жовта рідше. Три перші

краски, знані вже серед середньовічного лицарства, означали три прикмети душі: біла — чистоту серця, червона — хоробрість аж до жертви крові за ідею, синя — постійність та характерність. Жовта, як зближена до золотої, означає стремління до свободи, волі.

Тим способом жовта-синя краса означала би провідну черту характеру українського народу — постійне стремління до золотої волі. Скажу, що чужинське з 18-го століття, знайний французький письменник Вольтер, схарактеризував Україну так: Україна все прямує вада до свободи. Таке пояснення булоб більше духове від першого, бо воно характеризує не землю, але душу українського народу. Таке пояснення є в дусі пояснювання значіння пропорових красок інших західно-європейських народів, хоч воно є тільки здогадом і ніщо більше.

Краски, звязані вже з льокальним гербом Галичини (лев, що спинається на скалу), нагадують доволі далеку давнину.

Річ природна, що коли не було української держави, себто, коли не було влади, що сказалаб остаточне слово про порядок красок, одні ставили

жовту перед синьою, другі синю перед жовтою. Звідси походять і баламутство серед американських українців. Нині та справа вже вирішена: український прапор є жовто-синій.

Українське державне знамя-герб „тризуб“ має форму усталену, бо таку, як на монетах св. Володимира та Ярослава Мудрого. На тему, що він означає, є багато ріжних поглядів вчених українських істориків, але до певного остаточного погляду вони не дійшли.

Найбільше склонюється до такого пояснення, що тризуб означає українську потугу на морю, бо тризуб був символом морським, отже знаменем флоту вже від старих грецьких часів. Тим способом прийшов би він до нас з Греції.

Були такі, що виясняли значіння тризуба в дусі стислого християнства. — Три рамена в однім означалиб — три Божі Особи в Пресвятій Тройці, але Одно Божество. Дехто хотів шукати в тризубі знаку прастарого, примітивного письма, аналогічного до старогерманського рунічного письма — так званих рун. Ті очевидно рійно той знак відчитували.

Та це все теж тільки здогади. Одно певне, що український тризуб це знак могутчої української київської держави зперед тисячі літ. Це одно з найстаріших державних знамен в Європі.

Проф. М. Чубатий.

**Від Одної Війни до Другої
(З Історії Американсько-Німецьких Відносин).**

Історія американсько-німецьких відносин від останньої світової війни до вибуху конфлікту ділиться на два засадничі періоди: від Версаю (1919) до приходу Гітлера до влади (1933), та від тої дати аж до 11. грудня 1941 р., коли то Німеччина виповіла війну Америці.

Понад десять літ по першій війні, Америка жила в надзвичайно приязних відносинах з Німеччиною. Вона помагала їй грошима, стараючись привернути німецький нарід до економічної рівноваги. Доперва політика та методи Гітлера були такі противні концепціям американського думання та вимогам демократичного правління, що, відносини ці почали раптом погіршуватися до цієї міри, що вкінці привели до цілковитого розриву поміж ними двома державами.

Треба признати, що по закінченні першої світової війни Америка скоро забула за своїх давніших ворогів та почала трактувати їх нарівні зо своїми б. союзниками. Америка була кермована знеслим та гуманітарним мотивом — допомогти Європі перенести наслідки війни та привернути її назад давніший добробут і економічну силу. Чи це була давніша союзницька Америки, Бельгії, чи її недавній ворог, Німеччина, чи вкінці незнана ще досі нова загадочна сила, Советська Росія, — всі ці держави користали з великодушності американського народу та його жертвенної руки. Відомою допомогою акція Герберта Гувера причинилася в значній мірі до того, що повоєнна Європа зуміла пережити бодай сяк-так перші роки по закінченні війни без великих втрат, які есентуально моглиб були принести голод та пошесть. Це в першу чергу зрозуміли самі німці, а ці, що мали нагоду побувати в Німеччині знають, що німці ніколи не говорили про американців як б. ворогів. Навіть з приходом Гітлера до влади німці залобку пригадували американську поміч та сподівалися, що ця війна не викличе поновного зривання добрих відносин між Америкою й Німеччиною.

Та гітлерівська машина зуміла дуже скоро знівечити оті відносини. Гітлерівська пропаганда зручно й по майстерськи почала вбивати в голову німецького народу, що Німеччина булаб не „німцями“, а „євреями“, що в 1918 р., колиб не відомі 14. точок президента Вудрова Вільсона, що більше, ці точки, казали ці пропагандисти, ніколи не були примінені до європейських народів, а служили вони як засіб обурення німців та тих, що були з ними в першій світової війні. Щобільше, вони доказували, що сам американський Конгрес ніколи не годився з політикою Вільсона, тому то й не ратифікував Верзайського Договору. Технічно Америка й Німеччина були у війні аж до 2. липня 1921 р., коли той Конгрес та президент Гардінг ухвалили т. зв. Мирову Резолюцію, яка закінчила війну з Німеччиною. В поверзайській добі американці спилили гроші на Німеччину, купували державні то приватні бонди (акції). Коли французькі війська окупували Нідерланди, тодішній англійський прем'єр Болдвін заапетлював до уряду Злучених Держав Америки, щоб американці перевірили, чи Німеччина є економічно всмі платити свої репарації та кошта удержання окупаційної армії. Організовано спеціальний комітет на чолі з Чарлзом Г. Довсом, який представив звіт звання „Плян Доса“ в справі німецьких відшкодувань. Цей план був затверджений в 1930 р. „Плян Іонга“ аж до того часу, коли Німеччина перестала платити всі свої воєнні відшкодування.

Тисячі й десятки тисяч американців почали щорічно відвідувати Німеччину так, що Німеччина почала робити великі інтереси на американських туристах. Багато з них їздило до Європи на німецьких кораблях, чим причинювалося до розбудови німецької торговельної маринарки. Американці щиро співчували німецькому народові, вірючи, що це кайзер змусив був німців до першої світової війни.

Та на горизонті з'явився Гітлер зо своєю націонал-соціалістичною (Довідання на сторінці 3-тій)

НА СЕЛІ

Повість

(18) М. ШКОЛИЧЕНКА

Мисак провів її аж до воріт, гукне на його і почне розпитувати про Ульяну Іванівну, знову прийняв до своєї роботи. Алеж Мисак не гукав на його, а також і згодом нічого не казав, що мала згодом пересажуватися на квітники. У Мисака був мовчазний, та правда, та тільки не позичка засмутила його, а факт позички панів його на сумні думки. З того часу, як оселився він у Затишкю, ніщо особливе не приходило йому на думку. Він собі пив, їв, ходив по хатах, по двору, по саду, рано, лягав, пізно вставав і почував себе на тому самому спокою, якого прагнув і який здобув. Алеж позичивши панночці гроші, у його ні з цього ні з того виникло раптом таке питання: на що, для кого і для чого він живе? Кому корисний він

дався Ульяна Іванівна знову, на дідових очах вернула панночці гроші, подякувала йому і, не загавивши ні на хвилину, пішла з двору. Старому здавалося, що тепер уже все піде по старому, алеж дід помилюся. Пан його зоставився таким самим неговірким, яким зробився того дня, коли позичав панночці гроші. Декілька базів наважувався дід заговорити з паном, та з того нічого не вийшло, — пан сухо та коротко відповідав і дід мусів замовкнути.

Мисак був мовчазний, та правда, та тільки не позичка засмутила його, а факт позички панів його на сумні думки. З того часу, як оселився він у Затишкю, ніщо особливе не приходило йому на думку. Він собі пив, їв, ходив по хатах, по двору, по саду, рано, лягав, пізно вставав і почував себе на тому самому спокою, якого прагнув і який здобув. Алеж позичивши панночці гроші, у його ні з цього ні з того виникло раптом таке питання: на що, для кого і для чого він живе? Кому корисний він

ку? Тай взагалі чи корисний він кому небудь, окрім себе? Подумавши деякий час Мисак дійшов до відповіді, що корисний він тільки для себе та для трьох наймитів своїх. Алеж і тут було питання, чи корисний же він дійсно хоч наймитам? Виходило, що й наймитам своїм не дуже то він корисний. Яка вигода їм? Та хіба, щоб платити їм заслужені гроші? Алеж це мусить робити кожний, хто користується з чужої праці. Це зовсім не користь наймитам, і тут винював він ні більш, ні менш, як звичайний обов'язок, такий самий обов'язок, який виконувала перед ним і казна, коли він служив. Та ще навіть казна значніший обов'язок взяла на себе: вона платила йому не тільки тоді, коли він служив, а й тепер виплачує йому по 23 карб. на місяць, — виходить, що вона значно корисніша для нього, ніж він сам для своїх наймитів. — Ні, так не можна жити! — міркував собі Мисак; — це егоїзм, чисті води егоїзму! Маруся Степнова, названа його мати покійна, жила не так; учитель,

що колись учив його, знову ж таки не так жив, як він тепер живе... Мисакові ставало соромно. Він ясно бачив, що прожив до цього часу тільки собі на користь, для себе тільки й дбав, про себе тільки й думав.

— Так не можна, так не можна! — раз-по-раз повторяв Мисак і йому ставало нудно, досадно, соромно, бо не знав, що робити, аби зробитись корисним хоч на останку свого віку.

І хтож винен, що так, а не інакше пішло його життя? Як завдання слід би було йому, мати на оці, щоб почувати себе людиною корисною не тільки самому собі, а й іншим? Через що так рано втиснулася в його голову одна тільки думка — страх за кінець свого життя? Невжеж все отес виробила в ньому матеріальна нужда та почування самотності?

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ
КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ
ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ.
ТА ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

УСПИХИ УКРАЇНСЬКОЇ ФАРМЕРСЬКОЇ РОДИНИ

Це природне, що американські українці жадібно шукають в своїй і чужій пресі за відомостями з українських земель, які знову стали тереном кривавих змагань. На жаль, ці відомості надто скупи, щоб з них можна виробити собі точний образ життя нашого народу на його корінних землях. Знаємо лише, що до сучасного положення на українських землях можна напевно примітити слова прем'єра Чорч'я про „кров, слюзи і піт“, додаючи до них „голод, терор, пошесті, заслання, спустошення“.

Може в погоні за найдрібнішими звідомленнями з України ми, американські українці, звертаємо замало уваги на те, що діється в нашому середовищі на американській землі. А в цьому житті буває багато явищ, що ними можемо радіти й гордитися. Відоме є, що українські імigrанти й їх діти знайшли в Америці своє місце, пристосувалися до обставин і вимог тутешнього життя й можуть похвалитися чималими досягненнями. На кожній ділянці можна знайти в Америці успіхи українців-імigrантів і американців з українського роду. У школах наші діти є добрими учнями, а тільки шкода, що, покинувши науку в високих школах. В різних урядових і приватних установах наші люди займають відповідальні становища й уважаються працівниками, пильними, здібними, сумлінними й гідними довіри. В різних бизнесових підприємствах, хоч тут наша репрезентация не дуже численна, наші бизнесмени здобули повний респект. В фабриках український робітник вважається добрим і чесним робітником. В робітничих юніях наші робітники є солідні й солідарні. Зате, на щастя, в рекордах поліційних урядів і кримінальних заведень відсоток українських імен є дуже мізерний.

Варто звернути увагу й на те, що в американській армії, моринарії, авіаційній службі і т. д. американські українці теж добувають похвальний рекорд. Маємо офіцерів українського походження; наші хлопці справні, карні й сповні; споміж них чимало вибиваються. В різних місцевостях наше жіноцтво бере чинну участь у праці Американського Червоного Хреста й тут теж одніні займають відповідальні позиції. Все це показує, що ми, діти й нащадки українського народу, міцно вросли в середовище американської демократії, жили, споріднилися з ним і вкладаємо свою добру частку в життя нашої нової й рідної Батьківщини.

Є ще одна ділянка, на яку в нас, особливо в Злучених Державах, ми самі звертаємо замало уваги. Це є фермерство. Інакше в Канаді, де наші фермери живуть компактно. В Стейтах наші фермери розгублені, рознорозені, живуть у меншій чи більшій віддалі від наших громад і організацій. Є лише дві-три громади, що складаються з наших фермерів і заховали український

характер, але це на Заході. Про фермерів у східних стейтах чуємо мало. Та між ними є люди, що живо інтересуються нашою справою й належать до наших організацій.

Одна така фермерська родина, це родина члена У. Н. Союзу, Петра Венгрина. Він фермер у Нью-Сентер, коли Сомервил, Н. Дж. Про родину громадян Венгрина недавно розписалась „Американська преса“, як „Нью-Бронзвик Соней Таймс“. Пейнфілд Коней-Ньюз, комунікати департаменту хліборобства при Ратерс Юніверситі, видання „4-H Клоб“ („Форм Гейч Клоб“) і т. п. При кінці вересня пани Венгрина разом з трьома дітьми Іваном, Мироном і Лілією брали участь в радіо-програми на стації WJZ; ця програма була зааранжована департаментом хліборобства при Ратерс Юніверситі. Як усі інші учасники цієї програми пани Венгрина і її діти оповідали про своє життя й працю, особливо про успіхи добути завдяки практичному пристосуванню метод модерного фермерства поданих університетом і „4-H“ клубом. М. і пани Венгрина оповідали доброю англійською про це, як вона і її муж вимірювали до Америки з української землі і тут знайшли „обійнятий край“. Мило було чути, як сміливо, без труду, розносились слова нашої українсько-американської жінки по хвилях етеру. І мило було чути, як її діти оповідали про свої досягнення на фермі. Вони також згадали про це, що їх брат, Микола Венгрина, який донедавна помагав родичам у праці, тепер служить в американській армії. Батько не міг брати участі в радіо-програмі, бо мусів залишитись доглядати господарство.

Між іншим ми довідалися з радіо-програми, як і з повище згаданих часописів, що 16-літній Іван Венгрина і його 18-літній брат Мiron отримали найвищі відзначення за плекання коров, — перший 628 і пів поінтів, другий 626 поінтів, споміж 12 найвищих учасників конкурсу. Іван Венгрина є також репортером американського часопису. Мiron є членом „4-H“ клубу шість років, один рік був секретарем. У жовтні обидва брати брали участь у національній виставі молочарства в Гаррисбургу, Па.; а недавно в Трентоні, Н. Дж., на яку зібрався були найвище відзначені фермери з усіх стейтів.

Осяги наших родимців свідчать про здібність і працьовитість українського народу взагалі. Нема сумніву, що вони, де живуть і працюють, наші люди, вони вибиваються на перше місце. Вартоб про це почути та такими явищами розігнати мряковини сірої буденщини й тої видимої інерції й безнадійності, що в сучасний мент оповиває наше життя. Якось мимоволі пригадується оповідання про українця з Бразилії, який вперто настоював: „Україна живе, бо я живу“.

М. Ганюшин,
Пасейк, Н. Дж.

Від Одної Війни...

(Докінчення зі сторони 2-гої)

стичною партією. Відтоді відносини між Америкою й Німеччиною почали котились по похилій площині відля. Демократичний американський нарід не міг легко стравити диктаторські порядки, переслідування церкви, проти-жидівські погроми, обмеження особистих свобод і ін. Запровадивши в себе т. зв. автаркію, цебто економічний націоналізм, німецький уряд почав демпінгувати своїми дешевшими товарами полуднево-американські держави та тим робом робити велику конкуренцію американським інтересам. Крім того, гітлерівська пропаганда від останніх кількох років беззастановно обвинувачувала Америку, начебто Америка була в „руках жидів, плутократів, які хочуть знищити Німеччину“. Розуміється, що це зачало викликувати гостру реакцію, спершу з боку поодиноких американських громадян і організацій, а відтак і самого уряду.

Нехтування писаних договорів Гітлером та його урядом рівнож спричинилося до того, що відносини між Америкою й Німеччиною почали нагло псуватися. Німеччина підписала відомий пакт Келого-Бріана, а пізніше його нехтувала. Два рази президент Рузвельт особисто апелював до Гітлера й Муссоліні, щоб наклонити їх до респектування писаних договорів. Це особливо ходило про малі держави, як Чехословаччина, супроти яких Німеччина вела дипломатичні переговори під натиском своєї майтарної потуги.

З вибухом війни в 1939 р. Америка станула явно по стороні ворогів Німеччини. Гітлер запевняв, що ні він, ні німецький нарід, не хочуть війни з Америкою та її народом, та повторили в унісон, що це президент Рузвельт хоче коначно воювати з Німеччиною. Коли Німеччина напала на С. С. Р., Америка приобіцяла нападеній поміч та разом з Англією постановила підтримати другий фронт на сході.

Прийшла вікні американсько-японська криза, в якій, цілком певно, Німеччина відіграла велику роль. В неділю 7. грудня 1941 р. Японія, напавши передом на американські посілості на Далекому Сході, виповіла війну Америці. Було ясно, що Німеччина піде її слідом. Це сталося 11. грудня 1941 р., коли Німеччина й Італія та їх сателіти станули по стороні Японії та виповіли Злученим Державам війну. Америка цей визов прийняла з рішучою постановою закінчити цю війну з успішним для неї кінцем.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

І. Б., Бофало, Н. Й. — Через наближачос Різдво спізнаюся посилки з книжками. Ми висилаємо зараз, але почта тепер завалена різдвяними посилками. Вже були випадки, що в одній і тій самій місцевості одні дістали вислани нами книжки скорше, а другі кілька днів пізніше, хоч обидві посилки вийшли від нас того самого дня.

О. Ш., Філадельфія, Па. — Ваш допис щойно прийшов і не може бути ніяк поміщений цього тижня, бо наступне число виходить з понеділковою датою.

С. К., Шікаго, Іл. — Те, що бажаєте України, є добре й гарне. Але краще зробити я-кесь добре діло ніж мучитись писати вірші, що не до складу. А що редактори теж не вміють вірші складати, то й годі їм їх виправляти.

Леви живуть головні на піскових рівнинах і гористих місцевостях. Вони є цілковито мешканцями нетрів.

3 ЖИТТЯ ГОМАД І ОРГАНІЗАЦІ

НЬО ЙОРК, Н. Й.

Вшануємо мистецьку працю проф. Василя Ємця

„Живий — живе гадає“, каже наша пословиця. Не зважаючи на тяжкі та не раз повні небезпек хвилини, людина таки вірить в краще завтра і хоче радіти тими всіми благами, які дає життя. Тому навіть в найчорніших моментах, в неї жевріють проблески надії на світлішу будучину.

Що такий дух баборости та готовости користати з життєвих благ може вийти даній групі чи народові на користь, може вказати нам героїчна постава англійського народу в теперішній війні. Жадний інший нарід, здається, не переносить з такою відвагою та погордою до воєнних небезпек, всі наслідки війни, що англійський. Бо цей нарід загартований, випробований різними небезпеками, не подається тимчасовими ударами хвилі. Одним словом живе після цієї рецепти, що дані сильні й здорові духом народи зможуть пережити всяке лихоліття.

Оці засади англійців повинні й ми собі добре затаїти та не піддаїтись зневірі чи апатії. В теперішні часи війни, коли кожна одиниця мусить причинитись до перемоги Америки над ворогами, ми зуміємо далеко краще виконувати свої завдання, коли будемо здорові духом, незломні психологічно. А до того мусимо мати культурні розради та відпущення, щоб тримати наше духовно-моральне життя у відповідній рівновазі.

Такою нагодою для ньюйорчан буде ювілейний концерт проф. Василя Ємця, відомого українського бандуриста, що відбудеться в неділю, 21. грудня 1941 р. в Бетовен Гол, 5. вулиця в Нью Йорку. Цей рік закінчує 30-літню музичну та концертну діяльність проф. Ємця, тому то його концерти є ювілейними концертами.

Нема, здається, ніодного такого чоловіка, щоб не знав, хто є проф. В. Ємець та чим він заслужився до поширення українського музичного знання й культури по цілому світі. Зіслав він цілу Україну вздовж і ширш, завітав у її найдальші й найтемніші закутки, щоб занести звук української бандури в народні маси. Та не тільки зміряв він цілу широкую Україну; знає його ціла культурна Європа, пізнали його також краї північно-американського континенту, Злучені Держави та Канада. По тих краях він гідно презентував своїми виступами цю галузь української музичної культури, якою є граня на бандурі, й яка є питомо-українським музичним багатством.

У нормальних часах проф. Ємець напевно справляв би свій 30-літній ювілей десь в котромусь з великих міст України. — Києві, Львові, Харкові, Подлаві чи Одесі, та злободенна судьба вигнала його, як много інших, з рідної землі. Але тим самим і важливішим являється його ювілей серед американців чи канадців українського роду. Бо вшановуючи його за невтомну, доволіно працю на полі українського мистецтва, ми причиняємося також до переховання та розцвіту того мистецтва в Америці. Бо хто знає, що буде на Україні після цієї страшної війни? Чи остане там хто, щоб вести таку мистецьку та музичну роботу, яку виконує тепер проф. Ємець. Чи дозволить на не теперішній окупант українських земель, або цей, що по ній може евентуально прийти?

Проф. Ємець як і інші представники різномодного українського мистецтва, це ці рідкі піоніри, які мають в своїх здібностях неоціненні скарби. Тому їх треба захищати, а тих корифей, що несуть це мистецтво в широкі маси, всебічно підтримувати.

Про бандуриста Ємця вже писалося багато в нашій американсько-українській пресі. Тому то й не будемо вичислювати всіх його мистецьких осягів, як теж подавати ці голоси, що про нього писали фахово-мистецькі критики в українській, американській, канадській та європейській пресі. Але на одну річ варто звернути увагу. У всіх своїх виступах проф. В. Ємець лишився українським артистом, не зважаючи навіть на те, що матеріальні обставини могли штовхнути його до тих, які були часі вхитити його та ви-

РОЗСЛІД НАД ПОВЕДІНКОЮ

ФЛЬОТИ. — Президент Рузвельт іменував суддю Овена Робертса з найвищого суду Злучених Держав головою слідчого суду, щоб розслідувати, чи справді американська фльота на Тихому океані поводитися неважно в неділю, 7. грудня, день нападу японців на американські острови.

ЯК Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

МекКіспорт, Па. — Американсько-Український Гомо-жанський Клуб закупив три примірники „Історії України“ М. Грушевського для поширення знання про Україну між американською молоддю і призначив один примірник для місцевої бібліотеки, другий для бібліотеки місцевої Гай Скул, а третій для вжитку молоді в Клубі.

Геркімер, Н. Й. — За гроші, зібрані на Листопадові Святі, закуплено два примірники „Історії України“ англійською мовою і призначено їх для вищих шкіл в Литл Фолс і Геркімер.

Найягара Фолс, Н. Й. — Відділ 351 У. Н. Союзу замовив два примірники „Історії України“ М. Грушевського і книжку Ю. Вернадського „Богдан Гетьман України“, призначаючи один примірник історії для публічної містової бібліотеки, а решту задержувати для вжитку своєї молоді в Клубі.

НЕЗГОДА СЕРЕД ВІЙСЬК ДЕРЖАВ ОСІ

КАІРО. — В лівійській кампанії трапився такий випадок, який вказує на велику ворожнечу між італійськими і німецькими войками. Бритишій взяли в полон кільканадцять італійців і в тім одного німця. В хвилині, як вже всі піддалися, один італійців добув револювер і вистрілом положив німця трупом.

Подібне через радіо подали советські кола: біля Ростова советська кавалерія застала німців, італійців і румунів, які ті між собою билися і стрілялись. Німці хотіли викинути з поїзду італійців, а ті не давалися. До них прилучилися румуни і разом відстрілювались від німців. Іх всіх взято в полон.

користати його мистецькі здібности для себе.

Наша суспільність вміє цінити своїх мистців та не раз своєю масовою участю в їх концертах доказувала це зрозуміння та пошану для українського мистецтва. Тепер має нагоду вшанувати одного українського кобзаря-бандуриста Ємця своєю численною участю на його ювілейному концерті, що відбудеться в надходячу неділю, 21. грудня 1941. р. в Бетовен Гол в Нью Йорку.

І це буде щирою вдякою громадянства за доволіно музично-культурну працю, яку виконує наш бандурист-кобзар Ємець по різних краях Європи й Америки.

ВД.

THIS YEAR GIVE...

DEFENSE BondsStamps**

The present that not only is appreciated by the one who receives it, but benefits every one in America.

ЩО РОБИТИ НА ВИПАДОК ПОВІТРЯНОГО РЕЙДУ

4. Кладіться На Долівку

Як бомби почнуть падати недалеко від вас, кладіться на долівку. Тоді ви будете відчувати вибух бомби найменше, уникнете відомків і скалок бомб.

Найбезпечніше місце — під добрим сильним столом, чим сильніші ноги, тим ліпше.

Матерас під столом додає до безпеченства вигоду. Ворог може вжити або бомб запальних або вибухових, або й одних і других. Як він уживає запальних бомб, важніше занятися ними, ніж звертати увагу на безпеченство від вибуху. Отже беріться за ташення такої бомби сприскуванням її водою (ніколи струєю води або обливанням її з ведра), а потім вертайтеся до безпеченства під столом у схоронній кімнаті.

Більшість рейдів промине в вашій безпосередній околиці за короткий час. Однак ви оставайте під накриттям, поки не почуєте сигналу „ол клір“.

Запізнайтеся з рейдовими алярмами. Запізнайтеся з сигналом „ол клір“. Урядову вістку про це подасть вам ваш „ер рейд вордін“. Не вірте чуткам. Слідить у цій газеті за описом алярмів у повітряних рейдах.

Якби бомба впала на ваш дім, заховуйтеся спокійно. Якби вас привалило, відповідайте на конгати рятукових відділів. (Правдоподібно вас бомба не поцілить, чи ви не будете привалені, але якщо вам так трапилося, будьте певні, що рятукові відділи будуть вас рятувати.) І ще раз — поводитися спокійно, і жити. Не кричіть, як чуєте, що вони вже до вас ідуть, хіба що вони скажуть вам кричати. Будьте спокійні.

Ваш спокій робить ворогові більше клопоту, ніж щонебудь інше ви не робили. Будьте спокійні. Лишайтеся дома. Гасить світла. Кладіться на долівку.

U. S. OFFICE OF CIVILIAN DEFENSE, Fiorello H. LaGuardia, Director, Washington, D. C.

ПРИГАДКА

Всім, що подають у теперішній час до часопису оголошення, особисті чи товариські, пригадується, що через навал пошлос на почті їх листи можуть легко спізнитися.

ТОМУ ПРОСИТЬСЯ ВСІХ ПОДАВАТИ ОГолоШЕННЯ ЗАВЧАСУ!

Адміністрація „Свободи“.

лиш 12 днів остається

до висилки Вашого Різдвяного поздоровлення

до поміщення в „Свободі“

Вишліть негайно. Скорше прийде, краще буде вироблене.

ОСТАННІЙ ДЕНЬ 31. ГРУДНЯ

СТАВАЙТЕ В РЯДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛЬНІШОЮ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

СЕБЕГУБНИЙ ПІДВОДНИЙ ЧОВЕН. — Американський департамент фльоти дозволив оголосити цю світлинку японського „себегубного“ підводного човна, що його викинула морська вода на беріг острова Оагу після цього, як його поцілила куля з американського воєнного корабля. Цей човен правдоподібно спущено на воду з воєнного корабля яких сто миль на морю, щоб він узяв участь у скритім нападі на Гаваї дня 7. грудня.

Беликий Випродаж НА ФУТРА Михайла Туранського

ЦЕ ТАКА НЕБУВАЛА НАГОДА ДІСТАТИ ФУТРО
ЗА ТАКУ ДЕШЕВУ ЦІНУ, ЩО ЦЕ
ДІЯСНЕ ЧУДО.

Кожне футро вироблене з шкірок найвищої
якості.

Футра в розмірах від 14 до 44

Футра в найновіших модах

Футра з різних шкірок

Хоч наш вибір великий, радимо вам прийти ско-
ро, бо це рідка нагода дістати такі чудові футра
за такі дешеві ціни.

Чи ви вищого чи нижчого росту,
чи струнка чи повненька,
ви напевно знайдете футро до вподоби
в МИХАЙЛА ТУРАНЬСЬКОГО.

Чи випродаж, чи ні,
всі футра Михайла Туранського
купуються з ДОВІРЯМ!
ПРИГІДІТЬ! ПОДИВІТЬСЯ! ПЕРЕКОНАЙТЕСЯ!

MICHAEL TURANSKY

350 SEVENTH AVENUE

LACKAWANNA

4-0973

BETWEEN
29th & 30th STS
16th FLOOR

но англійці завжди мали й
ще мають укриття, або часом і
явну погорду до валійців. Ім
виглядає, що коли валієць
щось розкаже, то завжди пе-
ресадно, не придержується
точно фактів. Те саме англій-
ці відчують, коли француз
говорить. Та французи само-
стійний та шанований в світі
народ. Тож англійці вибача-
ють їм багато дечого такого,
чого не хочуть вибачити ва-
лійцям.

Давніше мали англійці вели-
ке упередження й до скот-
ландців та ірландців. Та те-
пер вже ставляться зовсім
поблажливо до одних і дру-
гих, тільки ще й досі не пере-
могли свого упередження про-
ти валійців. Та в дійсності то
самі скотландці та валійці пе-
ремогли англійське упе-
редження. Скотландці й ірлан-
дці дуже завзяті та влізливі.
Як скотландець, наприклад,
в якійсь установі не знайде
собі входу одними дверима,
то він впадеться другими, або
й десятими. Часто образений
ірландець сховає свою рану
за гучний жарт, за сміх. А
коли образите валійця, то він
замкнеться сам в собі. Значить,
що валійці дуже чутливі
та вразливі. Страшенно го-
стинні вони та доброзичливі.
Та всяка образа їх замикає.
Та цим собі й самі шкодять.
Як би вони й самі з себе, по-
скотландськи, жартували, то й
світ став би по їх боці. — (О.
Івах в „Ук. Голосі“).

Які городини подавати
до мяса?

До волової печені можна
подавати всякого роду го-
родини, передовсім картоплі,
а крім них стручкову хвасолу,
зелений горошок, помідори,
бурячки, морхву, а головню
молоду, пастернак і каліфіор-
и. До біфшита: присмаже-

ну картоплю та печену кар-
топлю, а також шпінак, куку-
рудзу, смажену цибулю, шпа-
раго, бруксельку. До т. зв.
„жорнд біф“ подається варену
картоплю, капусту, бурячки,
брукву і морхву.

ПІДПИРАЙТЕ СВОІХ
БИЗНЕСМЕНІВ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

DERRY, PA. — Notice is hereby
given to all members of St. Johns
Society, Branch 113, Derry, Pa., that
all members are to attend our yearly
meeting to be held on Sunday, Dec.
21, 1941, at 2 o'clock and pay up
their dues and assessments for year
1941 in full. Also election of officers
for year 1942, and other important
business to be transacted. — John
Kozemczak, Pres.; Andy Kozemczak,
Treas.; Stephen Peltz, Secy.

НЮАРК, Н. ДЖ. — Річні збори
14-го відділу відбулися в наступний
понеділок, 22-го грудня, в 8-годинні
вечірні в домі 3-ї Сотні Організації
Чорноморської Січі, 506-508 — 18-
Еве. Усі урядники й члени мають
явитися, бо буде вибір уряду на
1942 рік. Також проситься помо-
жності принести виказки й платити
квиточки. — За уря: Максим Пе-
трашик, голова; Михайло Отрок, фін-
секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Річний мітинг
Бр. св. Володимира, від. 162, від-
будеться 25-го грудня в 3-годинні
попудні в галі Укр. Клубу, 554
Emmett St. Буде справоздання уря-
дників і вибір уряду на рік 1942. Про-
ситься всіх членів, щоб прийшли
на цей мітинг, бо є важкі справи до
полагодження. — М. Гнатів, секр.

ВАСИЛЬ ПРИШЛЯК

ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ

МЕБЛІВ

„GRANT CIRCLE

UPHOLSTERY CO., Inc.”

2469 WEBSTER AVENUE

Near 188th St.

BRONX, N. Y.

Має на складі

РІЗНІ МЕБЛІ

доброї якості,

по дешевій

ціні.

Telephone:

FOrdham

5-4666.

Д-р МИХАЙЛО ЯНКОВИЧ

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ

Урядові години:

Від 1-3 попудні і від 6-8

вечір. В неділі згідно з умовою.

718 SO. 17th ST., NEWARK, N. J.

(near Springfield Avenue)

Tel. Essex 3-4468.

Д-р ЮРІЙ АНДРЕАКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,

ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,

between 1st and 2nd Avenues,

NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до

12. Ввечір від 6 до 8; в неділі

рано від 10 до 12.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

✠

DERRY, PA.

JOHN PITULA,

a member of St. Johns Society,

Branch 113 of U. N. A. at Derry,

Pa., died at his home in Lack

Port Sta., Pa., on Nov. 29,

1941. Age at death 65 years

old.

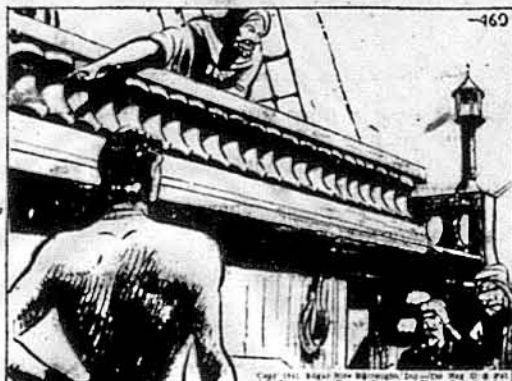

ШПИТАЛЬ НА БОРЗІ. Зараз як японці напали на Гавай, американські лічнічі
рятунок відішли вилізи до праці, щоб дати лікарську допомогу раненим. Об-
числюють, що від нападу згинуло 3,000 осіб.

ТАРЗАН, ч. 469. Гнів Аль-Тарика.

TARZAN'S REFUSAL TO PLEDGE
ALLEGIANCE FIRED THE WRATH
OF AL-TARIK.

"INTO THE SEA WITH HIM," CRIED
THE DESPOTIC CAPTAIN.

A MURMUR OF PROTEST ROSE
FROM THE CREW, FOR THEY
ADMIRER THIS STRANGE AND
MIGHTY WARRIOR.

BUT NONE DARED
TO QUESTION
THE FEARSOME
AL-TARIK. THEY
MOVED TO DO
HIS BIDDING.

Відмова Тарзана приректи
Аль-Тарикові послух і відда-
ність викликала в останнього
страшну лютю.

Він не привик, щоб хтоне-
будь йому в той спосіб опи-
рався. Тому тепер він закли-
кав до моряків: „В море з
ним!“

Але з уст моряків роздалось
незадоволення бурчання. Бо
підчас боротьби вони набрали
великої пошани до Тарзана за
його відвагу.

Але на бурчання закінчилось.
Ніхто з моряків не мав відва-
ги противитись капітанові.
Моряки почали виконувати
його приказ.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ
І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛІЙ ПОХОРОН з цією прегар-
ною металеву
труною, двома антами, краваном,
бальсмуванням, похоро-
няним Похороного
Доку і т. д. \$295.00

Всі, чого треба, з вишком одні-
м і належностей за церковну
відправу й шматир.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4648

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Plain):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребам по ціні так
низькій як \$150.
Обслуга найкраща

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRAMERCY 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 185 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

ВПІСУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ
В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ І В
ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕ-
ЧЬ ІХ БУДУЧИНУ.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ
КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ
ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІ-
ТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.